

**TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN
INFRASTRUKTUURI JA OSAAMINEN SAIMAAN
AMMATTIKORKEAKOULUSSA VUONNA 2009**

RAPORTTI OPETUSHENKILÖKUNNAN TULOISTA

Saimaan ammattikorkeakoulu

Pasi Juvonen

TIIVISTELMÄ

Tässä raportissa esitetään tulokset tieto- ja viestintäteknikan (TVT) infrastruktuuri ja osaaminen -kyselystä, joka toteutettiin Saimaan ammattikorkeakoulun opetushenkilölle joulukuussa 2009. Kysely toteutettiin lomakekyselynä ja siihen vastasi 58 opetushenkilökuntaan kuuluvaa eli 40 % opetushenkilökunnasta.

Kyselyssä vastaajaa pyydettiin arvioimaan omaa osaamista liittyen TVT:n käyttöön Likertin asteikolla (1–5, 1 = heikko, 5 = erinomainen), sekä arvioimaan oman työpisteensä tietotekniikan infrastruktuuria. Lisäksi kerättiin laadullista aineistoa pyytämällä vastaajia pohtimaan TVT:n kehittämistä Saimaan ammattikorkeakoulussa ja listaamaan omia koulutustarpeitaan. Lisäksi opetushenkilökuntaa pyydettiin arvioimaan verkko-opetuksen roolia omalla opetuslallaan.

TVT-kyselyyn vastanneista opetushenkilökuntaan kuuluneista henkilöistä hieman yli puolet arvioi, että käyttäisi enemmän tieto- ja viestintäteknikkaa, mikäli saisi sen käyttämiseen lisää koulutusta. Keskeisimpiä esille nostettuja koulutustarpeita olivat toimisto-ohjelmien versiomuutoksiin liittyvä koulutus, Moodle -oppimisympäristö, verkkokurssien tekeminen sekä sosiaalisen median työkalut.

Yli kolme neljästä vastaajasta arvioi tietoturvallisuuteen liittyvän osaamisensa enintään tyydyttäväksi. Muun henkilökunnan osalta tulos on samankaltainen ja aiheesta on syytä järjestää koulutusta koko Saimaan ammattikorkeakoulun henkilökunnalle.

Melkein 90 % opetushenkilökuntaan kuuluneista TVT-kyselyyn vastanneista oli tyytyväinen työpaikkansa TVT:n infrastruktuurin tasoon. Avoimessa TVT:n infrastruktuuriin liittyvässä palautteessa toivottiin lähinnä lisää tulostimena, skannerina ja kopiokoneena toimivia monitoimilaitteita.

Verkko-opettamiseen roolin arvioitiin olevan tulevaisuudessa entistä vahvempi ja siihen liittyviä koulutustarpeita, sekä opintojaksojen suunnittelua että työkalukoulutuksia, arvioitiin jatkossa tarvittavan entistä enemmän. Avoimessa palautteessa esitettiin myös huoli siitä, miten opetushenkilökunnalla varmistetaan mahdollisuus osallistua koulutuksiin.

Opetushenkilökunnan TVT-kyselyn tuloksia käytetään lähtötietoina vuoden 2010 TVT -koulutussuunnitelmia tarkennettaessa. TVT-kyselyn tuloksena nousseita koulutusteemoja ovat mm. tietoturvallisuus, verkkokurssien rakentaminen ja tekijänoikeudet. TVT:n nykytilan kuvaaminen toimii myös osaltaan TVT -toimintasuunnitelman ja strategiatyön pohjana.

Sisältö

1. Johdanto.....	4
2. Kyselyn perustiedot.....	4
3. Kyselyn tulokset.....	5
3.1. Koulutustarpeista sekä toteutetuista ja suunnitelluista koulutuksista.....	5
3.2. Opetushenkilöstön tietoteknisestä perusosaamisesta.....	8
3.3. Opetushenkilöstön arvioita valmiudesta verkko-opetukseen.....	133
4. Kokemuksia sosiaalisesta mediasta ja sen hyödyntämisestä opetuksessa	155
5. TVT:n tuki	177
6. Tulosten yhteenveto ja toimenpide-ehdotukset	188

1. Johdanto

Tieto- ja viestintätekniiikan (TVT) infrastruktuuri ja osaaminen -kysely toteutettiin vuoden 2009 joulukuussa ensimmäistä kertaa pelkästään Saimaan ammattikorkeakoulu Oy:n henkilökunnalle. Sekä opetushenkilökunnalle että muulle henkilökunnalle laadittiin omat kyselyt. Tämä raportti tekee yhteenvedon opetushenkilökunnalle toteutetun kyselyn tuloksista sekä esittää tulosten pohjalta joitakin toimenpide-ehdotuksia.

Tämä raportti rakentuu seuraavasti: Luvussa 2 esitellään kyselyn perustiedot ja luku 3 tarkastelee tuloksia kysymyskohtaisesti. Luvussa 4 on esitetty opetushenkilöstön ajatuksia sosiaalisesta mediasta ja sen hyödyntämisestä opetuksessa. Luku 5 käsittelee opetushenkilöstön käsitystä TVT:n tuesta. Luku 6 sisältää tulosten yhteenvedon sekä niihin perustuvat toimenpide-ehdotukset.

2. Kyselyn perustiedot

TVT-kysely toteutettiin vuoden 2009 joulukuussa lomakekyselynä Webropol -työkalun avulla. Kyselyn vastausaika oli noin kaksi viikkoa, minkä lisäksi kyselyt jätettiin tarkoituksella ”auki” opetushenkilökunnan vapaajakson ajaksi.

Vuoden 2009 opetushenkilökunnan TVT-kyselyyn vastasi yhteensä 58 opetushenkilökuntaan kuuluvaa työntekijää. Taloustoimistosta saadun tiedon mukaan opetushenkilökunnan määrä oli joulukuussa 2009 kokonaisuudessaan 145, joten kyselyyn vastasi 40 % opetushenkilöstöstä. Kato oli siis huomattava (60 %).

Kyselyssä kerättiin sekä määrällistä että laadullista aineistoa. Vastaaajia pyydettiin muun muassa arvioimaan omaa osaamistaan Likertin asteikolla, joka on yleisesti käytetty välimatka-asteikko mielipiteiden ja asenteiden mittaamisessa. Laadullista aineistoa kerättiin tukemaan vastaajien antamia arviointeja. Laadullista aineistoa kerättiin avoimien kysymysten avulla. Koska vastaajien määrä jäi melko pieneksi, aineistoa ei ole syytä analysoida tilastollisilla menetelmillä. Otos on siihen liian pieni.

Joidenkin vastausten yhteydessä on esitetty vuoden 2008 kyselyn tietoja. On syytä huomata, että vuoden 2008 tuloksia ei voida verrata suoraan vuoden 2009 tuloksiin, sillä vuoden 2008 kyselyssä ei eroteltu ammattikorkeakoulun opetus- ja muuta henkilökuntaa. Tämä johtui siitä, että TVT-kysely toteutettiin koko sen aikaisen Etelä-Karjalan koulutus kuntayhtymän henkilöstölle. Vuoden 2008 tietojen esittäminen koettiin kuitenkin perustelluksi, sillä joissain kohdin tuloksista voi tulkita kehityksen suuntaa.

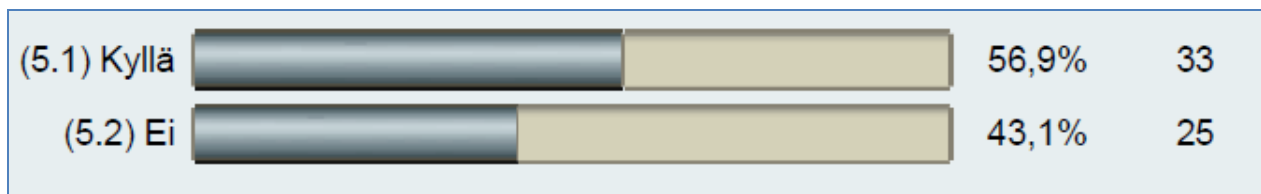
Kyselyn taustamuuttujina käytettiin ikää, sukupuolta ja työvuosia Saimaan ammattikorkeakoulussa tai entisessä koulutuskuntayhtymässä.

3. Kyselyn tulokset

Tässä luvussa esitellään opetushenkilökunnan TVT-kyselyn tulokset ja tehdään joitakin vertailuja vuoden 2008 TVT-kyselyn tuloksiin.

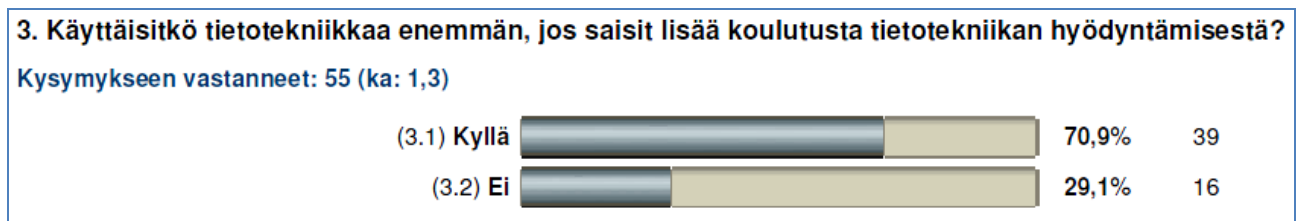
3.1 Koulutustarpeista sekä toteutetuista ja suunnitelluista koulutuksista

TVT:n koulutustarpeita tarkasteltiin niin, että ensin vastaajia pyydettiin arvioimaan lisääntyisikö TVT:n käyttö, mikäli aiheeseen liittyen saataisiin lisää koulutusta.

Kuva 1. Käyttäisitkö tietotekniikkaa enemmän, jos saisit lisää koulutusta tietotekniikan hyödyntämisestä?

Vuonna 2008 vastaavan kysymykseen (koko AMK yhdessä) saatiin kuvan 2 mukainen tulos.

Kuva 2. Käyttäisitkö tietotekniikkaa enemmän, jos saisit lisää koulutusta tietotekniikan hyödyntämisestä (vuoden 2008 kysely)?

Luonnollisesti yllä oville tuloksille on olemassa lukuisia tulkintoja. Voidaan kuitenkin todeta, että tietotekniikan hyödyntämiseen liittyviä koulutustarpeita on Saimaan ammattikorkeakoulun opetushenkilöstöllä edelleen runsaasti. Onkin todennäköistä, että koulutustarpeita tietotekniikan hyödyntämiseen liittyen tulee myös jatkossa olemaan runsaasti, sillä uusia laitteita, ohjelmistoa ja kokonaisia tietojärjestelmiä otetaan käyttöön vähintään vuosittain.

Koulutustarpeita kartoitettiin avoimella kysymyksellä: ”Millaista koulusta mielestäsi tarvitsisit?” Eri teemat ja niiden saama mainintojen määrä on esitetty seuraavassa listassa:

- Peruskoulutus uusien ohjelmaversioiden käyttöönoton yhteydessä (7)

- Moodle (5) *
- Verkkokurssien tekemisen perusteet (4) *
- Sosiaalisen median käyttö opetuksessa (4) *
- Word, Excel, Powerpoint (4) *
- Kuvankäsittely (4)
- Verkko-opetus – jatko (2) *
- Erikoisohjelmistot, mm. ohjelmistonkehitysvälineet (2)
- Adobe Connect Pro (1) *
- Internet (1)

Tähdellä merkityt yllä olevalla listalla mainittiin koulutustarpeina myös vuoden 2008 TVT-kyselyssä, joten opetushenkilöstön koulutustarpeet näyttäisivät liittyvän pääasiassa samoihin teemoihin kuin vuonna 2008.

Vuoden 2009 aikana Saimaan ammattikorkeakoulussa järjestettiin seuraavista aiheista: Moodle, Microsoft Office (Excel, PowerPoint ja Word), Gimp -kuvankäsittelyohjelma ja Webropol. Moodle-koulutuksissa oli tarjolla myös koulutusohjelmakohtaisia koulutuksia pienryhmille sekä työkalukoulutuksia kuten tenttityökalut ja arvioinnit. Koulutusten laajuus oli noin 40 tuntia. Lisäksi henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta on annettu tarvittaessa. Syksyllä 2009 kirjoitettu Saimaan ammattikorkeakoulun Moodle-opas on vähentänyt huomattavasti neuvonnan tarvetta. Moodle-koulutuksissa on tiedotettu oppaasta, joka löytyy intranetistä verkko-opetuksen sivuilta. Neuvontapalvelun ja Moodlen teknisen tuen kuormitus on suurin koulujen alkaessa.

Vuodelle 2010 on suunniteltu koulutuksia seuraavista aiheista:

- Videoiden käsikirjoittaminen
- Editointi
- Moodle
- Adobe Connect Pro
- Webropol
- Blogit ja wikit
- Office paketti
- Gimp – kuvankäsittely
- Intranet

Jo suunniteltuihin koulutustarpeisiin on syytä lisätä vielä TVT-kyselyn palautteen pohjalta verkkokurssien rakentamiseen liittyvä koulutus – sekä perusteet että edistynyt käyttö.

Vuoden 2009 opetushenkilökunnan TVT-kyselyn koulutustarpeisiin liittyneessä avoimessa palautteessa jotkut opettavat kertoivat, etteivät ole koskaan voineet osallistua koulutuksiin kun koulutukset on järjestetty samaan aikaan opetuksen kanssa. Toisaalta aiemmissa vastaavissa kyselyissä on esitetty toive, että koulutusta järjestettäisiin nimenomaan lukukauden aikana silloin kun opetus on meneillään. Tarpeita koulutusajankohdalle lienee lähes yhtä paljon kuin toiveiden esittäjiä.

Opetushenkilökunnasta 86,2 % kyselyyn vastanneista oli tyytyväisiä oman oppilaitoksen tietotekniseen valmiuteen. Avoimissa palautteissa opettajat toivoivat mm. uudempaa laitekantaa sekä enemmän kopiokoneina toimivia tulostimia. Myös kattavan langattoman verkon tarve tuli esiin muutamassa palautteessa. ATK – luokista luopuminen ja uudenlaisten oppimisympäristöjen suunnittelu nostettiin myös esille avoimessa palautteessa.

Infrastruktuuriin liittyvät tarpeet on syytä käsitellä koulutusohjelmakohtaisesti ja saattaa laitekanta ajan tasalle mahdollisuuksien mukaan. Uudenlaiset oppimisympäristöt ovat nousseet lähiaikoina esiin useissa eri keskusteluissa ja nyt myös TVT-kyselyn palautteessa, joten olisi syytä kattavasti selvittää, minkälaisia vaihtoehtoja oppimisympäristöjen toteuttamiseen on olemassa.

Taulukossa 1 on vedetty yhteen vuoden 2009 TVT-kyselyssä mainitut koulutustarpeet ja vuodelle 2010 suunnitellut koulutukset.

TVT-kyselyssä mainittuja koulutustarpeita	Vuodelle 2010 suunniteltuja koulutuksia
<ul style="list-style-type: none"> - Peruskoulutus uusien ohjelmaversioiden käyttöönoton yhteydessä (7) - Moodle (5) * - Verkkokurssien tekemisen perusteet (4) * - Sosiaalisen median käyttö opetuksessa (4) * - Word, Excel, Powerpoint (4) * - Kuvankäsittely (4) - Verkko-opetus – jatko (2) * - Erikoisohjelmistot, mm. ohjelmistonkehitysvälineet (2) - Adobe Connect Pro (1) * 	<ul style="list-style-type: none"> - Videoiden käsikirjoittaminen - Editointi - Moodle - Adobe Connect Pro - Webropol - Blogit ja wikit - Office paketti - Gimp – kuvankäsittely - Intranet

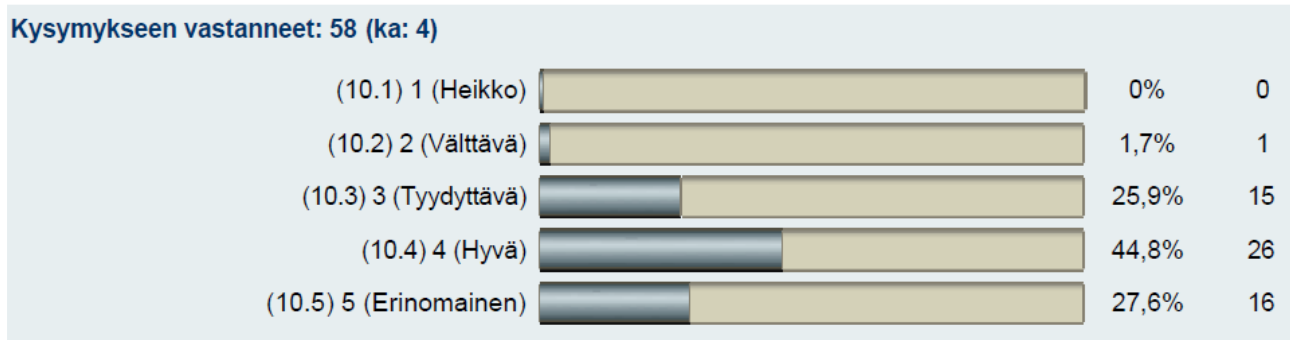
*) verkkokurssien rakentaminen	
*) tietoturvallisuus	
*) tekijänoikeudet	

Taulukko 1. Opetushenkilökunnan koulutustarpeita ja vuodelle 2010 suunniteltuja koulutuksia.

*) Muualla TVT-kyselyssä esille nousseita koulutustarpeita

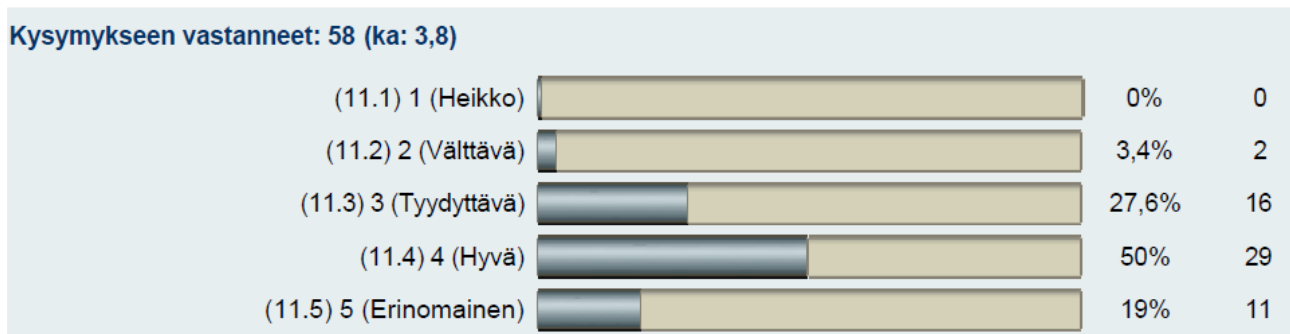
3.2 Opetushenkilöstön tietoteknisestä perusosaamisesta

TVT-kyselyn kysymykset 10–22 käsittelivät tietotekniikan perusvälineiden osaamista sekä muuta tietotekniikkaan läheisesti liittyvää osaamista. Tässä kappaleessa esitellään kysymysten 10–22 vastausjakaumat sekä nostetaan esiin joitakin asioita pohdittavaksi.

Kuva 3. Tietotekniset perustaidot (Windows käyttöliittymä, tallennus, tulostus, tulostimien hallinta yms.)?

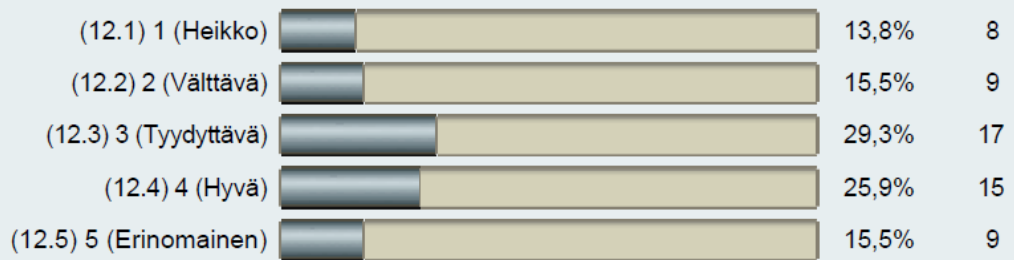
Tietotekniikan peruskäyttö näyttäisi olevan hallussa.

Kuva 4. Tekstinkäsittelyohjelman käyttötaidot?

Yhtälaillla tekstinkäsittelytaidot ovat vähintään tyydyttävällä tasolla lähes kaikilla. Tässä kohtaa on kyllä pieni ristiriita muiden vastausten kanssa, sillä koulutustarpeita kysyttäessä Word (ja MS Office tuotteet) saivat 4 mainintaa. Voi olla, että tekstinkäsittelyn koetaan olevan niin oleellinen taito, että siinä halutaan vähintään hyvälle tasolle.

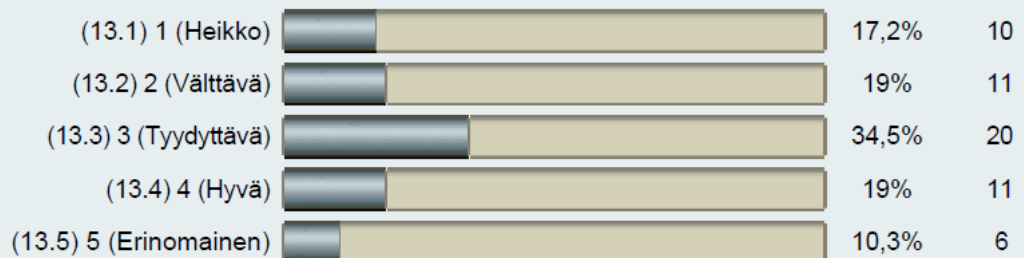
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 3,1)

Kuva 5. Taulukkolaskentaohjelman käyttötaidot?

Taulukkolaskennan osaamisessa on enemmän hajontaa. Noin kolmasosa opetushenkilöstöstä kokee hallitsevansa taulukkolaskennan heikosti tai enintään välttävästi.

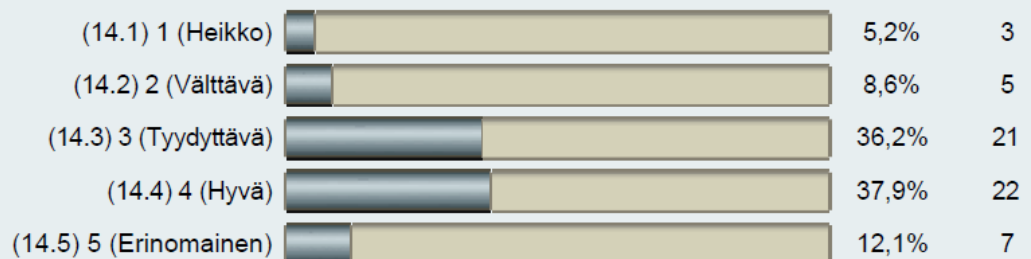
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,9)

Kuva 6. Muiden ohjelmien käyttötaidot (kuvankäsittely, skannaus yms.)?

Kuvankäsittelyn ja muiden ohjelmien käyttötaidot ovat melkein normaalijakauman mukaisia. Suunnitellut kuvankäsittelykoulutukset tulevat siis tarpeeseen.

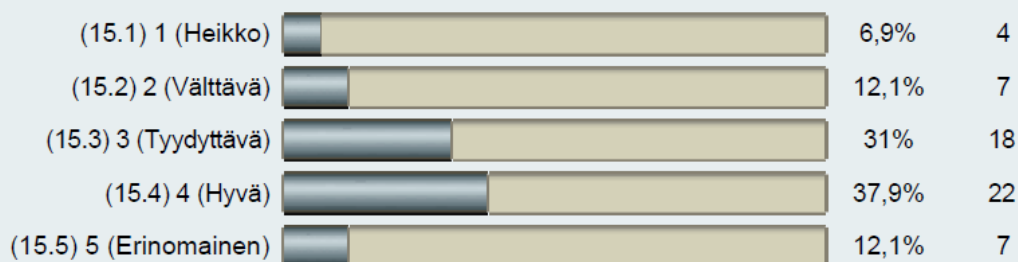
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 3,4)

Kuva 7. Oman alan työohjelmien tuntemus?

Osa vastaajista kokee, että oman alan työohjelmien tuntemus on heikko tai välttävä. Edelleen, noin kolmannes vastaajista (36,2 %) koki olevansa tyydyttävällä tasolla. Tämä asia olisi syytä keskustella auki koulutusohjelmittain ja pohtia toimenpiteistä tilanteen parantamiseksi.

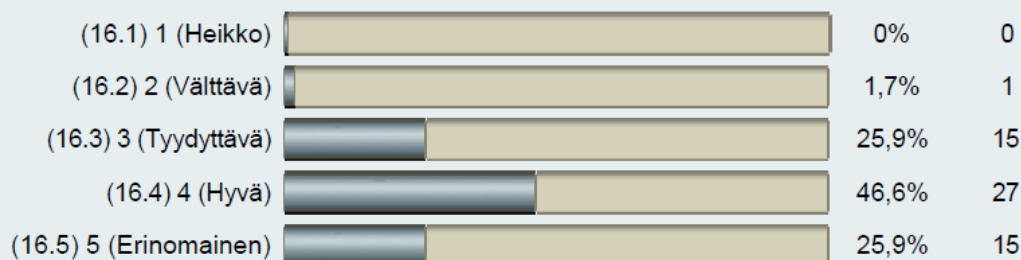
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 3,4)

Kuva 8. Piirto- ja esitysgrafiikkaohjelmien (mm. Powerpoint) käyttötaidot?

Piirto- ja esitysgrafiikkaohjelmien osalta vastaajat esittivät avoimessa palautteessa joitakin koulutustarpeita, ja niiden osalta tullaan järjestämään lisää koulutusta on vuoden 2010 aikana.

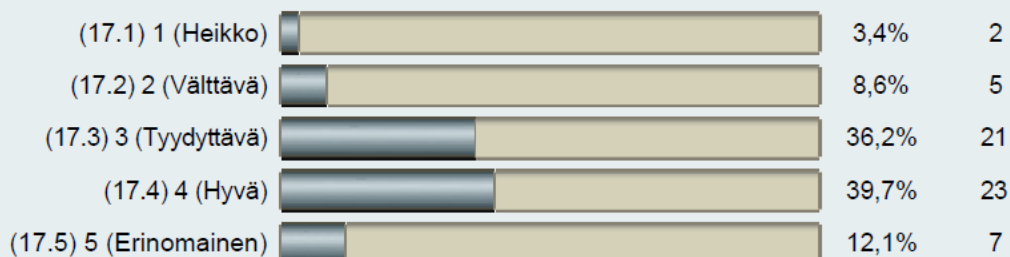
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 4)

Kuva 9. Sähköpostin käyttötaidot (peruskäyttö, liitteet, osoitekirja)?

Lähes kaikki vastaajat kokivat hallitsevansa sähköpostin käytön vähintään tyydyttävästi. Avoin palaute tukee yllä olevaa tulosta, sillä kukaan vastaajista ei maininnut Teamware-ohjelmistoja kysyttäessä koulutustarpeita.

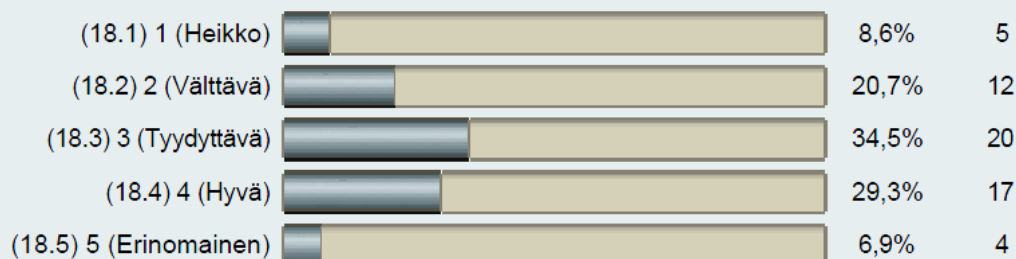
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 3,5)

Kuva 10. Tiedonhaku- ja tiedonhankintataidot (hakukoneet, intranet, Dynastia, artikkelikokoelmat yms.)?

Opetushenkilöstön tiedonhankintataidot näyttävät TVT-kyselyyn vastanneiden osalta olevan pääpiirteissään kunnossa.

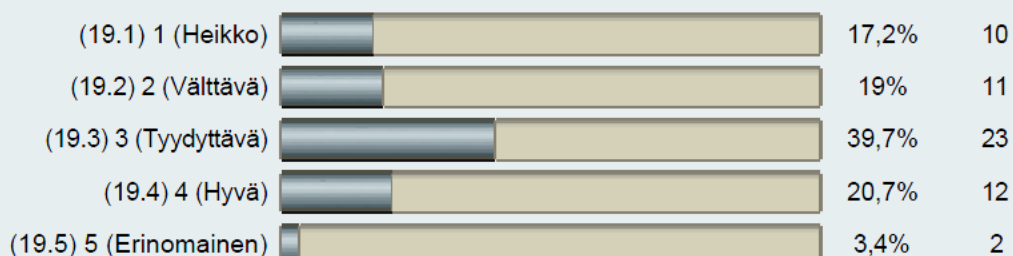
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 3,1)

Kuva 11. Organisaation opetus- ja neuvottelutilojen AV-laitteiden hallinta?

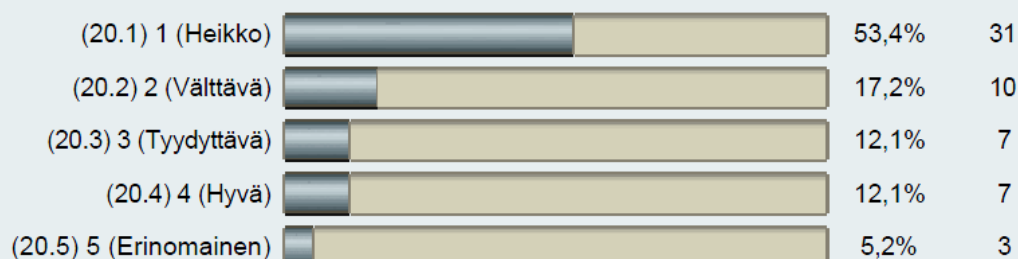
AV-laitteiden käyttöä ei kukaan nostanut esille koulutustarpeita kysyttäessä, mutta kuvan 11 jakaumasta voi helposti tulkita että jonkinlainen pikakoulutus tai ainakin yksiselitteinen aina saatavilla oleva ohjeistus olisi tässä kohtaa paikallaan.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,7)

Kuva 12. Videoiden ja tv-ohjelmien käyttö opetuksessa?

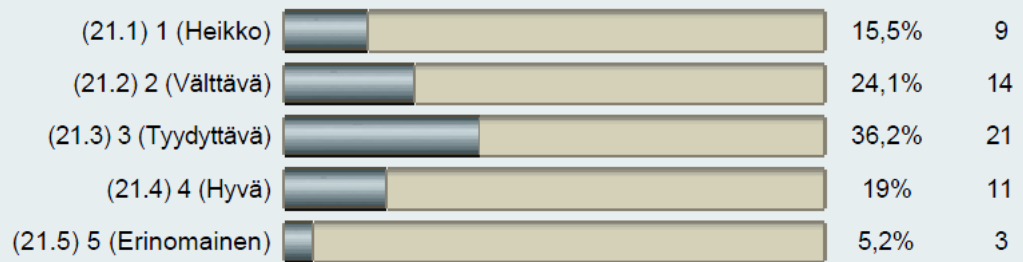
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2)

Kuva 13. Erityiset tekniset taidot (esim. ohjelmointi)?

Myös ohjelmointitaitojen osalta jakauma on luonnollinen tulos, sillä ohjelmointiosaamiselle on käyttöä pääasiassa tietotekniikkaan liittyvissä opinnoissa.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,7)

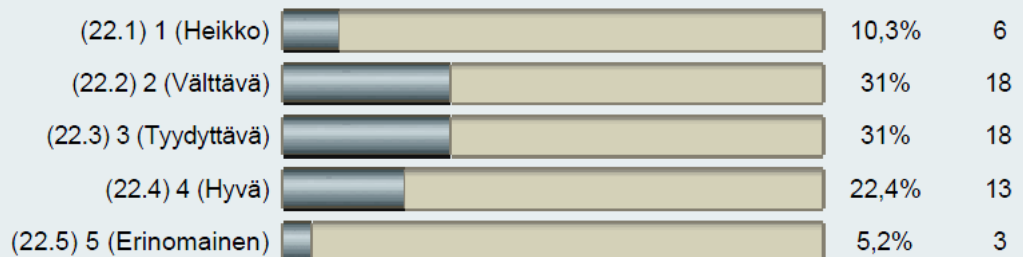

Kuva 14. Tietoturvallisuuteen liittyvien asioiden tuntemus?

Tietoturvallisuuteen liittyvää koulutusta tarvitsevat jatkuvasti sekä tietotekniikan ammattilaiset että muutkin tietotekniikkaa työssään käyttävät työntekijät. Kuvassa 14 esitetyn jakauman perusteella Saimaan ammattikorkeakoulussa tarvitaan kipeästi koulutusta tietoturvallisuudesta.

Samankaltainen jakauma saatiin tuloksena myös muun henkilökunnan kyselyssä. Tietoturvallisuus rakentuu monien asioiden summasta, ja jos mikä tahansa niistä on huonosti hoidettu, on tietoturvallisuus kyseenalaista tasoa. Organisaation IT-palvelut voi huolehtia teknisestä tietoturvasta, mutta hyvin suuri osa tietoturvasta huolehtimisesta on myös jokaisen tietojärjestelmien käyttäjän vastuulla.

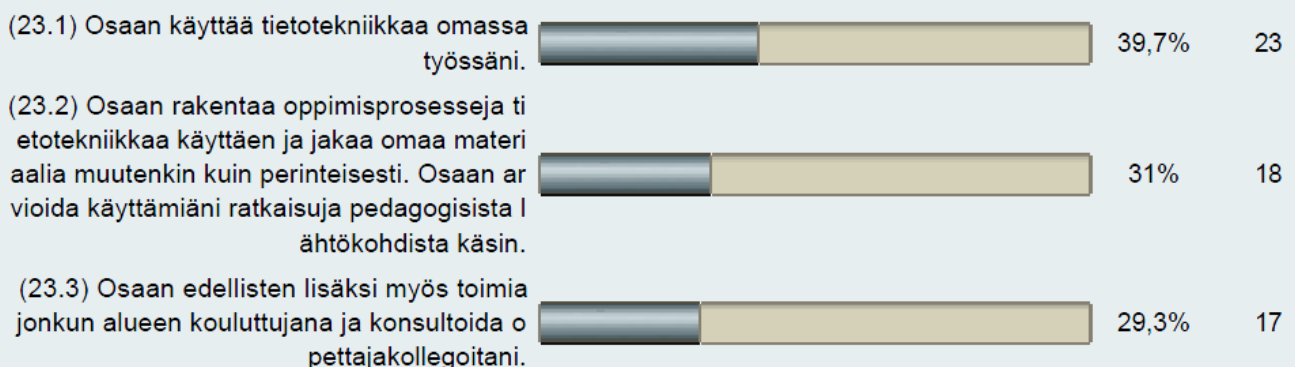
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,8)

Kuva 15. Tekijänoikeuksiin liittyvien asioiden tuntemus?

Yli 2/3 vastaajista arvioi tuntevansa tekijänoikeudet enintään tyydyttävästi. Aiheesta voisi siis olla paikallaan järjestää koulutusta.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,9)

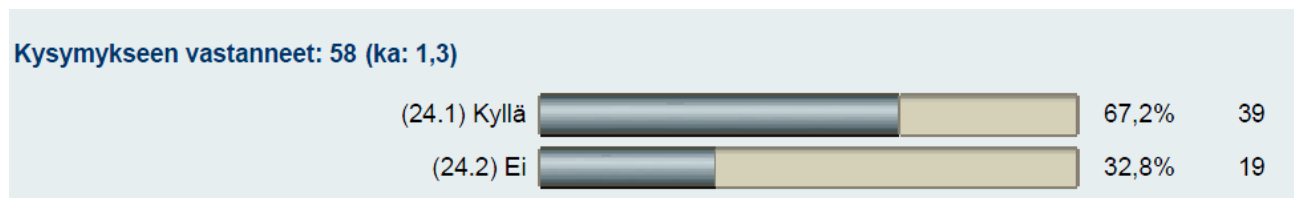

Kuva 16. Arvioi omia tieto- ja viestintäteknikan taitojasi.

Tietotekniikan perusosaamista vedettiin yhteen pyytämällä vastaajaa arvioimaan omia tietoteknisiä taitojaan vasten kyselyssä annettua kuvausta. Tulosten perusteella kyselyyn vastaajat jakautuvat melko tasaisesti eri taitotasoille. On luultavaa, että korkeimman taitotason edustajat vastaavat mielellään tämän kaltaisiin kyselyihin, joten kuvan 16 tuloksen tulkinnassa on syytä olla varovainen.

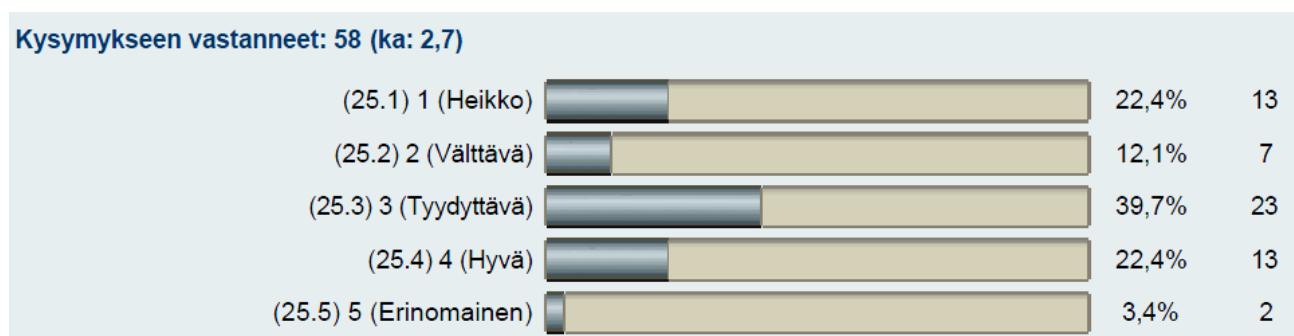
3.3 Opetushenkilöstön arvioita valmiudesta verkko-opetukseen

Vuoden 2009 opetushenkilökunnan TVT-kyselyn kysymykset 24–36 liittyivät verkko-opetukseen ja sitä lähellä oleviin teemoihin. Näiden kysymysten vastausjakaumat ja niihin liittyvät huomiot on esitelty tässä kappaleessa.

Kuva 17. Oletko opettanut verkkokurssia?

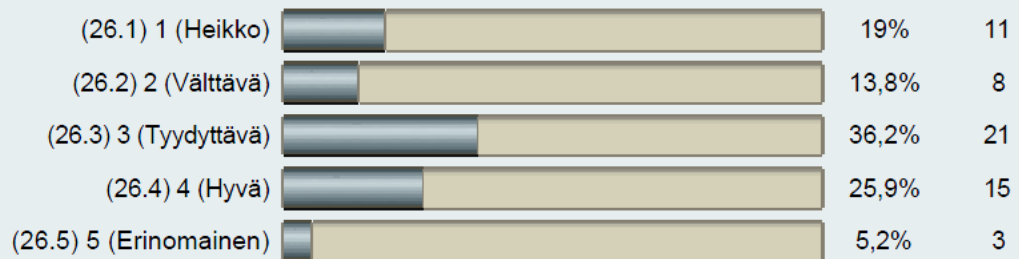
Noin kaksi kolmasosaa kyselyyn vastanneista on opettanut verkkokurssia. Tämän kysymyksen vastausjakauma vahvistaa entisestään olettamusta, että 58:ta kyselyyn vastanneesta merkittävä osa on niitä henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneet TVT-asioista ja itsensä kehittämisestä TVT:n osalta.

Kuva 18. Verkkokurssin suunnittelu (käsikirjoittaminen)?

Verkkokurssien suunnittelussa on selvästi olemassa koulutustarpeita.

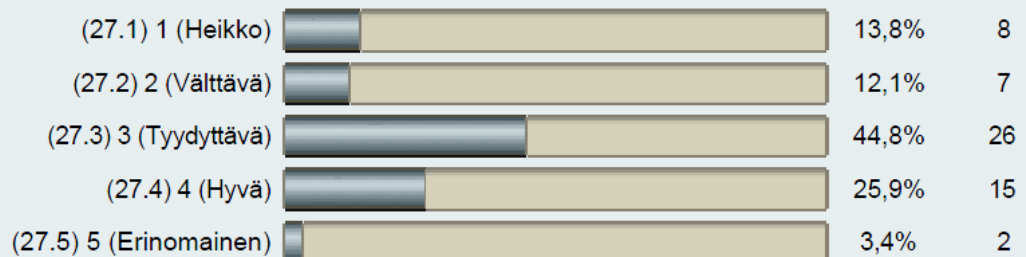
Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,8)

Kuva 19. Oppimateriaalin tuottaminen verkkoon?

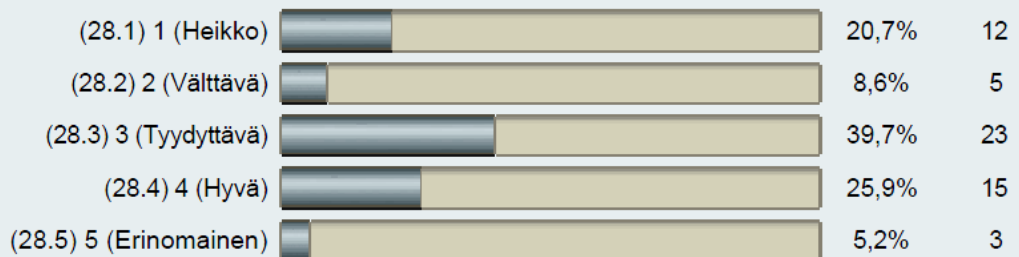
Myös oppimateriaalin tuottamisen suhteen moni vastaajista arvioi olevansa enintään välttävällä tasolla, joten koulutusta aihealueesta tarvitaan. Sama tulkinta koskee myös kahden seuraavan kysymyksen (kuvat 20 ja 21) tuloksia.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,9)

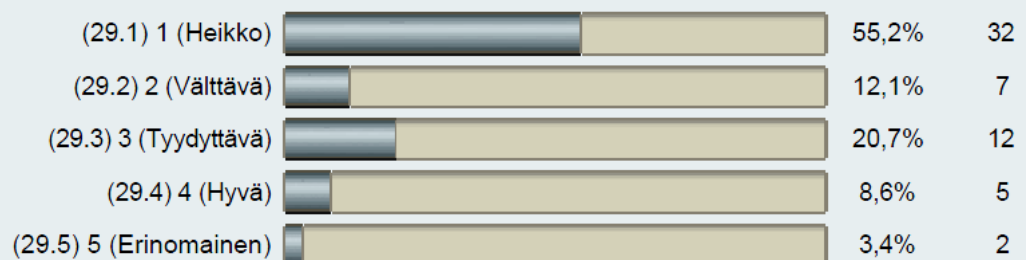
Kuva 20. Opiskelun ohjaus verkossa?

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 2,9)

Kuva 21. Opiskelijan suoritusten arviointi verkossa?

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,9)

Kuva 22. Ryhmätyöohjelmien käyttäminen (WebEx, Skype, Team Speak, Connect Pro yms.)?

Kuvan 22 vastausjakauman perusteella ryhmätyöohjelmien käyttäminen on Saimaan ammattikorkeakoulussa heikolla tasolla. Osittain on varmaankin kyse siitä, että ohjelmille ei ole ollut käyttöä, kun kokoukset ja muut palaverit on perinteisesti pidetty kasvokkain. Verkossa pidettävät kokoukset voivat kuitenkin joissain tilanteissa olla huomattavasti tehokkaampi tapa hoitaa asioita, joten Adobe Connect Pro:n ohella olisi suositeltavaa tutustua muihinkin ryhmätyöohjelmistoihin.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,8)

Kuva 23. Tunnetko riittävästi TVT:n opetuskäytön välineitä?

Kyselyyn vastanneista yli 3/4 arvioi, ettei tunne riittävästi TVT:n opetuskäytön välineitä. Tässä olisi tilaus koulutukselle, jossa esiteltäisiin jonkinlainen ”verkko-opettajan työkalupakki” osana verkkokurssin rakentamisen koulutusta.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,6)

Kuva 24. Osaatko mielestäsi valita oikean verkkotyövälineen opetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi?

Tämän kysymyksen vastausjakauma on samankaltainen kuin edellisenkin. Mielenkiintoinen havainto on se, että vaikka melko harva koki tuntevansa TVT:n opetuskäytön välineitä, niin silti useampi koki pystyvänsä valitsemaan oikean verkkotyövälineen opetuksen tavoitteen saavuttamiseksi.

4. Kokemuksia sosiaalisesta mediasta ja sen hyödyntämisestä opetuksessa

Tässä luvussa esitellään poimintoja vuoden 2009 opetushenkilökunnalle tehdyn TVT-kyselyn avointen kysymysten vastauksista.

Opetushenkilöstöä pyydettiin pohtimaan verkko-opetuksen roolia omalla toimialalla. Vastauksia kysymykseen annettiin yhteensä 36. Vastauksissa nostettiin esille seuraavia asioita (vastauksen perässä on suluisia asian saama mainintojen määrä):

- Verkko-opetuksen määrä tulee jatkossa lisääntymään ja siihen pitäisi panostaa enemmän (17)
- Pitäisi tavoitella monimuoto-opetusta (4)
- Verkko-opintojaksojen rakentaminen tulisi resursoida, tällä hetkellä resursseja kehittämiseen ei ole saatu ja kehittäminen perustuu omaan mielenkiintoon(3)
- Verkko-opetuksen tarve korostuu entisestään aikuiskoulutuksessa ja YAMK:ssa (3)
- Yleisaineissa on verkko-opetuksen toteuttamisen suhteen haasteita – ei oikein sovellu (3)

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,5)

Kuva 25. Tunnetko sosiaalisen median välineitä?

Hieman yli puolet vastaajista vastasi tuntevansa sosiaalisen median välineitä (kuva 25). Kun avoimessa kysymyksessä pyydettiin nimeämään mitä sosiaalisen median välineitä vastaaja tuntee, muutama vastaaja kertoi kuulleensa välineitä vain nimeltä – käyttökokemuksia ei siis kaikilla ”Kyllä” vastanneilla ole. Vastauksia avoimeen kysymykseen saatiin yhteensä 32 ja sosiaalisen median välineet saivat mainintoja seuraavasti:

- Facebook (23)
- Messenger (4)
- Twitter (8)
- YouTube (4)
- Second Life (6)
- Adobe Connect Pro (4)
- Skype (6)
- IRC Galleria (3)
- Blogit yleensä (5)
- Wikit (2)

Avoimessa palautteessa moni vastaaja kertoi tarvitsevansa ehdottomasti koulutusta sosiaalisen median käytöstä.

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,8)

Kuva 26. Oletko hyödyntänyt sosiaalisen median välineitä opetuksessa?

Noin neljäsosa vastaajista on jo hyödyntänyt sosiaalisen median välineitä opetuksessa ja kiinnostusta hyödyntämiseen tuntuu olevan runsaasti. Avoimessa kysymyksessä kartoitettiin tapoja, joilla sosiaalista mediaa on hyödynnetty opetuksessa. Vastauksia kysymykseen saatiin 15. Seuraavassa on listattu annettuja vastauksia:

- ”Olen kokeillut kuullun ymmärtämiä YouTube-palvelusta”
- ”Omalla tutorryhmälläni on Facebook-ryhmä”
- ”Moodlen yhteisölliset työkalut, (tunnetuimmat) web 2.0 verkkopalvelut, syötteet, uutispalvelut, opintojaksoihin liittyvät teemayhteisöt ja yhteisölliset tietopalvelut.”
- ”vastaus on kyllä ja ei. Ainoa varsinaisesti käytetty väline on Moodle. Tosin sen sosiaalinen aspekti jää vähemmän hyödynnetyksi jo senkin takia, ettei sosiaalisen median kaltainen toiminta välttämättä vielä ole opiskelijoiden kannalta houkutteleva: ei moodlessa synny opiskelijoiden välistä avointa keskustelua muutoin kuin pakottamalla. Tähän on todettava, ettei moodle välttämättä ole oivallisin väline opetukseen sosiaalisen median näkökulmasta. Jotain muuta varmaan tulee moodlen tilalle.”

Näyttäisi siltä, että opetushenkilökunnassa on joitakin sosiaalisesta mediasta innostuneita. Lisäksi on joitakin asiasta innostuneita, joilla on hieman kokemusta sosiaalisesta mediasta. Suurin osa opettajakunnasta ei ole hyödyntänyt sosiaalista mediaa opetuksessa.

5. TVT:n tuki

TVT-kyselyssä haluttiin myös tarkastella sitä, miten TVT:n tukipalvelut on opetushenkilökunnan mielestä järjestetty. Ensinnäkin kysyttiin mielipidettä TVT-tuen riittävästä ja sitten avoimella kysymyksellä vastaajan käsitystä siitä, miten TVT-tuki oli omalla koulutusalueella organisoitu.

37. Koetko saaneesi riittävästi tukea tieto- ja viestintätekniiikan käytössä?

Kysymykseen vastanneet: 58 (ka: 1,4)

Kuva 27. Koetko saaneesi riittävästi tukea tieto- ja viestintätekniiikan käytössä?

Seuraavassa on listattu joitakin avoimeen kysymykseen saatuja vastauksia:

- ”Koulutuksia on järjestetty, mutta en ole ehtinyt niihin mukaan”
- ”Tukea on järjestetty, mutta ei ole aikaa sen käyttämiseen tai aikataulut eivät sovi yhteen”
- ”Koulutuksia järjestetään ja niistä tiedotetaan hyvin, mutta niiden mahdollistaminen arkikiireeseen on haasteellista.”
- ”Olen saanut kollegoilta apua kysyttäessä”
- ”ATK henkilöstö on auttanut tarvittaessa”

- ”ATK – tukihenkilö?”
- ”Saan itse hakeutua koulutukseen”

Osa opetushenkilöstä ei avoimen palautteen vastausten perusteella koe tietävänsä mistä TVT-asioissa saa tukea. Voi olla, että tiedottamisen lisääminen voisi auttaa tähän. Useissa vastauksissa ilmaistiin, että koulutuksia kyllä on tarjolla, mutta arkikiireissä niihin ei ehdi. Onkin varmaan syytä selvittää, että onhan jokaisella opetushenkilökuntaan kuuluvalla työntekijällä työaikasuunnitelmassa varattu resurssi ainakin kohtiin ”Oman ammattitaidon ylläpitäminen” ja ”Muu tutkimus ja kehitys”.

Koska aikatauluihin liittyvät haasteet ovat varmasti jokaiselle tuttuja, tähän on poimittu eräs vuoden 2008 TVT-kyselyssä annettu avoin palaute: ”Voisi olla hyvä tehdä yhteinen päätös mitä minimissään jokaisen opettajan on hallittava ja kouluttaa siihen kaikki. Saimaan AMK:n standardi.”

6. Tulosten yhteenveto ja toimenpide-ehdotukset

Saimaan ammattikorkeakoulussa toteutettiin joulukuussa 2009 TVT-kyselyt erikseen sekä opetushenkilökunnalle että muulle henkilökunnalle. Samalla kyselyitä uudistettiin huomattavasti. Edellä mainituista syistä vertailutuloksia aiemmilta vuosilta ei käytössä. Yhteenveto TVT-kyselyn keskeisistä tuloksista ja toimenpide-ehdotuksista opetushenkilökunnan osalta on koottu taulukkoon 2.

Tulos	Toimenpide-ehdotukset
Opetushenkilökunta koki, että tietotekniikkaa hyödynnettäisiin enemmän, jos siihen saataisiin lisää koulutusta.	Aikatauluihin liittyvät haasteet on ratkaistava.
Koulutustarpeet ovat osittain suuntautuneet uusiin aiheisiin: tällä hetkellä koulutusta koetaan tarvittavan toimisto-ohjelmista (Word, Excel, Powerpoint), Moodlesta sekä verkko-opettamisesta ja sosiaalisesta mediasta.	Vuoden 2010 koulutusta on jo suunniteltu ja sen teemat ja määrä tarkistetaan huomioiden TVT-kyselyiden tulokset.
Tietoturvallisuuteen liittyvien asioiden tuntemus koettiin heikoksi.	Järjestetään koko opetushenkilöstön kattavaa tietoturvallisuuskoulusta.
Osa opetushenkilökunnasta kokee, että koulutuksiin osallistumiseen ei riitä aikaa tai ei	Kehitetään Saimaan ammattikorkeakouluun yhteiset pelisäännöt TVT-ammattitaidon

löydy sopivaa aikaa.	ylläpitämistä ja kehittämistä varten.
Osa opetushenkilöstä ei arvioinut tietävänsä miten TVT-tuki on omalla työpaikalla organisoitu.	Tiedottaminen useita kanavia pitkin (henkilöstökokouksissa, aulatelevisioissa, intranetissä, ...)

Taulukko 2. Opetushenkilökunnan TVT-kyselyn keskeiset tulokset ja toimenpide-ehdotukset